

Seletuskiri eriolukorra juhi korralduse juurde, millega kehtestatakse liikumispiirang pärast riigipiiri ületamist

Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsil 2020. aastal korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra.

Eriolukorra lahendamiseks on eriolukorra juhil õigus rakendada meetmeid, mis nähakse ette käesoleva korralduse eelnõus. Hädaolukorra seaduse § 19 lõike 1 kohaselt võib eriolukorra välja kuulutada loodusõnnetusest, katastroofist või nakkushaiguse levikust põhjustatud hädaolukorra lahendamiseks, kui hädaolukorda ei ole võimalik lahendada ilma eriolukorra ajaks ette nähtud juhtimiskorraldust või meetmeid rakendamata. Eriolukorra väljakuulutamise on tõsisemate tagajärgedega ning ulatuslikumate hädaolukordade korral lisameede, millega saab tõhustada hädaolukorra lahendamist, koondades kogu sündmuse või sündmuste ahela juhtimise ühtse juhtimise alla ning rakendades eriseadustega võrreldes lisameetmeid olukorra lahendamiseks.

Selgitused eelnõu kohta

Hädaolukorra seaduse § 31 lõike 3 alusel on eriolukorra juhil õigus kehtestada liikumisvabaduse piiranguid. COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse ülikiire leviku tõttu Eestis kehtestatakse käesoleva korraldusega piirangud kõikidele Eestisse sisenevatele isikutele. Korralduse eesmärk on piirata koroonaviiruse sissetoomist Eestisse, samuti viiruse levikut Eestis.

Korralduse punkti 1 kohaselt kehtestatakse liikumisvabaduse piirang 14 kalendripäevaks kõikidele isikutele, kellel lubatakse Eesti Vabariigi riigipiiril Eestisse siseneda. See tähendab, et isikul on Eestisse saabumisest 14 kalendripäeva jooksul keelatud lahkuda tervisedeklaratsioonis või tervishoiuteenuse osutamist tõendavas dokumendis märgitud elukohast või püsivast viibimiskohast. Kuivõrd viiruse leviku risk on väga kõrge, on praeguses olukorras liikumisvabaduse piirang meetmena proportsionaalne. Liikumisvabaduse piirang on vajalik inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, et tõkestada COVID-19 haigust põhjustava viiruse levikut.

Korralduse punktis 2 on toodud erand, mille kohaselt võib elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda tervishoiutöötaja või politseiametniku korraldusel või isiku elu või tervist ohustava hädajuhtumi korral. See tähendab, et muudel juhtudel elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda ei tohi.

Korralduse punktis 3 sätestatakse isikud, kelle kohta see piirang ei kehti. Erandi kohaldamise eelduseks on, et isikul ei esine COVID-19 haiguse tunnuseid. Täpsemad erandid on kehtestatud järgmistele isikutele:

- 1) Eestis asuvate välisriikide diplomaatiliste esinduste või konsulaarasutuste töötajad või nende perekonnaliikmed või rahvusvahelise sõjalise koostöö raames Eestisse saabuvad välismaalased – erandi kehtestamise vajadus on tingitud asjaolust, et ka eriolukorra puhul on jätkuvalt möödapääsmatu vajadus tagada nii rahvusvaheline suhtlus kui ka rahvusvaheline sõjaline koostöö. Isikud, kes riiki nendes ülesannetes esindavad või neid ülesandeid toetama saabuvad, peavad olema jätkuvalt suutelised oma ametiülesandeid täitma.

2) isikud, kes on vahetult seotud kauba või tooraine transpordiga – tagamaks katkematu kauba ja tooraine transport on oluline sätestada, et vahetult kauba või tooraine transpordiga seotud isikud saaksid ka piiri ületades ettenähtud ülesandeid täita. Seeläbi tagame näiteks, et toiduaineid transportiv veok koos vajaliku maha- või pealelaadimise meeskonnaga saab piiri ületada ning kauba ka vastavasse sihtkohta transportida.

3) isikud, kes on vahetult seotud rahvusvahelise kauba- ja reisijateveoga, sh rahvusvahelist ühistranspordivahendit teenindav meeskonnaliige – tagamaks katkematu ja eriolukorras vajalik nii isikute kui ka kauba vedu on vajalik täiendavalt kehtestada erand vahetult rahvusvahelise kauba- ja reisijateveoga seotud isikutele. Seejuures on täpsustatud, et siia hulka kuuluvad muu hulgas ühistranspordivahendit teenindav meeskonnaliige. Samuti on seeläbi tagatud näiteks rahvusvahelise kaubalaevanduse tavapärase toimimine.

4) isikud, kes teenindavad reisigruppe ja kes on vahetult seotud reisijaveo teenuse osutamisega – nii maa-, mere- kui ka lennuliikluses on vajalik tagada teenuste toimimine võimalikult tavapärasel korral. Seeläbi on võimalik tagada reisijateveo teenuse korral reisijate turvalisus.

5) tervishoiutöötajad või muid hädaolukorra lahendamiseks vajalikke teenuseid osutavad isikud – eriolukorra lahendamiseks on vältimatu vajadus tagada nii püsiv ja katkematu tervishoiuteenus kui ka muud hädaolukorra lahendamiseks vajalikud teenused. Sellest tulenevalt ei saadeta riigipiiri ületamisel nimetatud isikuid isolatsiooni, vaid võimaldatakse neil täita eriolukorras selleks ettenähtud ülesandeid.

6) isikud, kellel on lubatud riigipiiri ületada eesmärgiga oma elukohariiki jõuda – Vabariigi Valitsuse 15. märtsi 2020. a korralduse „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse leviku tõttu“ punkti 7 kohaselt on riigipiiri lubatud Eestisse sisenemise eesmärgil ületada välismaalasel Eesti territooriumi viivitamata läbimise eesmärgil oma elukohariiki jõudmiseks tingimusel, et tal ei esine haigusnähte. Erandi eesmärk on selline isik esimesel võimalusel Eestist ka edasi saata ning sellisel juhul ei ole eesmärgipärane isikuid isolatsiooni saata, vaid tuleb tagada, et isik esimesel võimalusel Eesti Vabariigist edasi oma elukohariiki suundub.

7) isikud, kellele Politsei- ja Piirivalveamet on andnud nende eritaotluse alusel loa Eestisse siseneda – Vabariigi Valitsuse 15. märtsi 2020. a korralduse „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse leviku tõttu“ punkti 6 alapunkt 2 näeb ette, et Politsei- ja Piirivalveamet võib erandina lubada riigipiiri ületada Eestisse sisenemise eesmärgil välismaalasel, kellel ei esine haigusnähte ning kelle riiki lubamine on põhjendatud eritaotluse alusel. Vastava eritaotluse põhjendatust hindab Politsei- ja Piirivalveamet.

Korralduse punkti 4 kohaselt määrab eriolukorra juht hädaolukorra seaduse § 24 lõike 2 alusel eriolukorra väljakuulutamise põhjendanud hädaolukorra lahendamiseks Politsei- ja Piirivalveametile ülesande tagada käesolevas korralduses sätestatud liikumiskiirangut vastavalt korralduses ettenähtud tingimustele.

Korralduse punkti 5 kohaselt kehtivad käesolevad meetmed kuni korralduse muutmiseni ning nende vajalikkust hinnatakse hiljemalt iga kahe nädala järel.

Korralduse punkti 6 kohaselt on massiteabevahendite valdajatel ja elektroonilise side ettevõtjatel kohustus avaldada korraldus viivitamata, muutmata kujul ja tasuta. Korralduse viivitamatu avaldamise kohustus on vajalik, et kõik puudutatud isikud oleksid teadlikud võimalikest piirangutest, mis kehtestatakse seoses käesoleva eriolukorraga.

Meetme nõuetekohaselt täitmata jätmisel rakendatakse korrakaitseaduse § 28 lõikes 2 või 3 nimetatud haldussunnivahendeid. Sunniraha suurus on hädaolukorra seaduse § 47 kohaselt 2000 eurot.

Korraldust on võimalik vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Korralduse jõustumine

Korraldus jõustub 17. märtsil 2020. a.